

A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság megalapítása és fejlődése 1924-2014¹

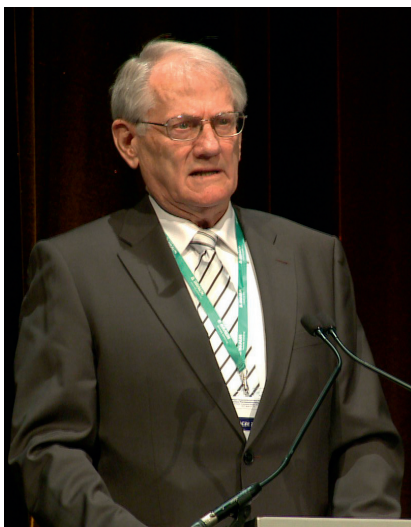
Vincze Zoltán

Neves, elismert gyógyszerészek, egyetemi oktatók, professzorok elhatározásaként született meg 1924-ben a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság, amely az elmúlt 90 év túlnyomó részében irányítója, képviselője volt a hazai gyógyszerészetnek.

A magyar gyógyszerész társadalom ezen a kongresszusán ünnepli a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság, az első tudományos gyógyszerészeti szervezet alapításának 90 éves jubileumát.

Az I. Világháborút követően, más-más kiindulópontból, többen érezték szükségét egy, a gyógyszerészet egészét összefogó egyesület megalakításának. *Dr. Horváth Jenő* jegyző az okot a következőképpen fogalmazta meg: „Nyugtalanító, majd megdöbbentő jelenséggé vált már régebbi idő óta, hogy a pályánkon lábrakapó merkantilizmus mind nagyobb részt ütött a gyógyszerészetet egykor körülvevő és védő tudományosság és ethika bástyáján és e mindjobban bővülő részen áttünőben volt kari tekintélyünk”. *Dr. Lipták Pál* a tudomány gyakorlását tartotta kiemelendőnek: a háborút követően „...mindnyájan éreztük, hogy az utóbbi években sokat mulasztottunk, ismét felébredt bennünk a tudomány iránti vágy és szükségét éreztük annak, hogy tudásunkat fejlesszük. Ezt olyanképpen véltük elérhetőnek, hogy néhányan, akik a gyógyszerészeti tudományokkal foglalkoztunk, összeálltunk, egymást tanítjuk és egymásnak ismereteit kiegészítjük.” *Dr. Lipták Pál* e cél érdekében 1921-ben megalapította a Gyógyszerész Oktatók Baráti Köré-t, amely kör tagjai az előbb említett cél elérése érdekében több mint 80 előadást tartottak.

Végül is *dr. Deér Endre* vetette fel egy tudományos egyesület alapításának eszméjét, amely „egyesület volna hivatva, hogy a gyógyszerészetben egyre nagyobb tért foglaló merkantilizmust a legszükségesebb mértékre csökkentse és helyébe hivatásunk tudományos felfogását állítsa, amelyből rendünk megbecsülése fakad”. „Quo vadis Pharmacia Hungarica? – írta egyik levelében – és a kérdésre válaszképpen felkeres-

te *Winkler, Mágócsy, Jakabházy* és *Matolcsy* professzorokat, arra kérve Őket, hogy „álljanak egy olyan alakulat élére, mely alkalmas volna erkölcsi eszközökkel véghezvinni azt a csodát, hogy nemcsak a sülleddésnek vessünk gátat, hanem az emelkedést is lehetővé tegyük”.

Ezt követően a 25-30 főből álló társaság 1922. november 24-én megalapította a Gyógyszerészet Baráti Körét.

1923-ban egy belügyminiszteri rendelet a Gyógyszerészet Baráti Körének is kötelezővé tette alapszabály megalkotását, amely alapszab-

bályban (a magyar és tudományos jelleg hangsúlyozására) a Baráti Kör neve Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság elnevezésre változott. Az alapszabályt 1924. szeptember 20-án hagyta jóvá a belügyminiszter, így ezt az időpontot tekintjük Társaságunk hivatalos megalakulásának.

Az alapszabály a Társaság működésének célját az alábbiakban határozza meg: „A magyar gyógyszerési erkölcsök öregbítése érdekében a természettudományok szeretetének ápolása, a gyógyszerészeti tudományok művelése, a hazai gyógyszerészet történetének tanulmányozása, a gyógyszerészi gyakorlatnak tudományos alapon való kiépítése és a gyógyszerészfűlésnek támogatása mindazon törekvéseiben, melyek a haza és a hivatás iránt való odaadó szeretet növelésére alkalmasak”.

A Társaság megalakulását tehát három előzmény segítette elő:

1. *Dr. Deér Endre* felhívása,
2. a *dr. Deér Endre* által életre hívott Gyógyszerészek Baráti Köre,
3. a *dr. Lipták Pál* által szervezett Gyógyszerész Oktatók Baráti Köre.

A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság hivatalosan az alapszabály jóváhagyásával megalakult és első elnöke *dr. Mágócsy-Dietz Sándor* egyetemi tanár lett. A Társaság alapítása határkövet jelentett a magyar gyógyszerészet, a magyar gyógyszerészeti tudomány történetében, hiszen ez volt az első, kifejezetten a gyógyszerészeti tudományok művelését célul tűző társulás.

Ezt megelőzően a gyógyszerészek tudományuk mű-

¹ A 2014-ben megrendezett CPH XV.-ön elhangzott plenáris előadás alapján.

velésének eredményeit az 1837-ben alapított Budapesti Királyi Orvosegyesületben, az 1841-ben alapított Természettudományi Társulatban és a Magyar Orvosok és Természetvizsgálók Vándorgyűlésein publikálhatták. Fontos szerepet játszottak továbbá a helyi, rendszerint megyei jellegű orvosi-gyógyszerészi egyesületek is. Az első önálló országos jellegű gyógyszerészi társulások, így a Budapesti Gyógyszerész Testület, majd a Magyarországi Gyógyszerész Egylet elsősorban az anyagi érdekvédelmet tüzték ki célul és csak másodsorban a tudományos színvonal emelését.

A II. Világháborút követően történt jelentős politikai, társadalmi, kulturális és gazdasági változások a gyógyszerészetet sem kímélték. A gyógyszeripart, gyógyszer-nagykereskedelmet, majd 1950-ben a gyógyszer-tárakat is államosították, merőben új és igen nehéz helyzetet teremtve ezzel a magyar gyógyszerészetben. A változások a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaságot sem hagyták érintetlenül. A Társaság 1949-ben megtartott rendkívüli közgyűlésén elhangzott ugyan, hogy „...népi köztársaságunkban az ún. 'egyesületi élet' idejémtúlt társadalmi forma”, a szakma vezetőinek többsége számára nyilvánvalóak voltak a változásokat kieroszakoló igazi okok. Az események folyamánként az 1949-es közgyűlés kimondta, hogy a Gyógyszerésztudományi Társaság önként csatlakozik az Orvos-Természettudományi Egyesületek Szövetségéhez. Ezzel elvileg kimondták azt is, hogy a Társaság a jövőt illetően az Orvos-Egészségügyi Szakszervezethez tartozik, amelynek keretében a közeljövőben létrehozzák a Gyógyszerészi Szakcsoportot.

A megalakult Szakcsoport – a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság céljait követve – első és legfontosabb feladatának azt tekintette, hogy az ország gyógyszerészeinek továbbképzését országos mértékben megszervezze és megindítsa. A Szakcsoport egyik legnagyobb eredménye az volt, hogy megalakultak a megyei szervezetek és szakosztályok.

1964-ben vált időszerűvé a továbbképzés tudományáganként, szakosztályonként való továbbvitele.

Kezdetben 5 szakosztály megalakítását javasolta a szakcsoport-elnök – *dr. Végh Antal* professzor –, amit a közgyűlés elfogadott. A hatodik, Gyógyszerésztörténeti szakosztály 1968-ban alakult a soproni patikamúzeum megnyitása alkalmával rendezett gyógyszerésztörténeti ülészakon.

1968-ban létrejött a Gyógyszeripari Szervezet, 1973-ban a Kórházi Gyógyszerészeti Szervezet, majd 2009-ben megalakult a Farmakoterápiás és Gyógyszerészi Gondozási Szakosztály, és ezzel teljessé vált a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság szervezete.

A tudományos élet fejlődése, a társasági kapcsolatok széleskörű kialakulása új szervezeti formát igényelt. A szervezeti forma változtatását indokolta az a tény is, hogy kiszélesedtek nemzetközi kapcsolataink. *Dr. Bayer István* főtitkár az 1964-es főtitkári beszámolójában megemlíti, hogy miközben nemzetközi kapcsolataink kiszélesedtek, hiány, hogy Magyarország nem tagja a FIP-nek és nehezíti a munkát: „A Szakcsoport elnevezés nem megfelelő ahhoz, hogy a külföldi partnerek ez alatt egy tudományos társaságot értsenek. Magyarország a FIP munkájában részt kíván venni.” (Annál is inkább, mert a FIP megalapításában hazánk, *Koritsánszky Ottó* révén, elévülhetetlen érdemeket szerzett, a magyar gyógyszerészet nemzetközi tekintélye megkérdőjelezhetetlen. Ennek egyik jele az is, hogy 1976-1984 között *dr. Zalai Károly* professzort, 1992-2000 között *dr. Vincze Zoltán* professzort a Nemzetközi Gyógyszerész Szövetség alelnökévé választották).

Az új szervezeti forma megvalósítására 1966-ban került sor, amikor az Egészségügyi Minisztérium, a Magyar Tudományos Akadémia és az Orvos-Egészségügyi Dolgozók Szakszervezete elnökségével egyetértésben hozzájárult az önálló orvostudományi társaságok és egyesületek megalakításához, ill. ezek önkéntes társulásán alapuló szövetségének a Magyar Orvostudományi Társaságok és Egyesületek Szövetségének (MOTESZ) létrehozásához. A Szakcsoport vezetőségének 1966 márciusában tartott ülése kimondta

I. táblázat

A Társaság szervezete

Alakulás éve	Szervezet, szakosztály megnevezése
1951	MGYT megyei szervezetei
1961	MGYT Fővárosi szervezete
1964	MGYT Pest megyei szervezete
1964	Gyógyszeranalitikai Szakosztály
	Gyógyszertechnológiai Szakosztály
	Gyógyszerkutatói Szakosztály
	Gyógynövény Szakosztály
	Gyógyszerügyi Szervezési Szakosztály (2012-óta Gyógyszerügyi Szervezési, Közigazgatási, Oktatási Szakosztály)
1968	Gyógyszerésztörténeti Szakosztály
1968	Gyógyszeripari szervezet
1973	Kórházi Gyógyszerészeti szervezet

II. táblázat

A Társaság nevében történt változások

Megnevezés	Dátum
Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság	1924. szeptember 20.
Gyógyszerész Szakcsoport	1951. május 17.
Magyar Gyógyszerészeti Társaság	1966. április 12.
Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság	2003. november 29.

az eddigi szervezeti forma megszűnését és a Magyar Gyógyszerészeti Társaság megalakulását.

A Magyar Gyógyszerészeti Társaság vezetősége 1993. júniusi határozata értelmében, 1994. január elseji hatállyal kilépett a MOTESZ kötelékéből. *Berentey* professzor a MOTESZ elnöke megértve indokainkat, a jövőre vonatkozóan együttműködést ajánlott fel Társaságunknak, amit *Szász György* professzor Társaságunk elnöke elfogadott, és a két elnök megállapodási egyezményben rögzített.

Az elválás minkét fél számára sok előnyt nyújtott. A MOTESZ egységes, az orvosi szakokat képviselő jelentős szervezetként, a nemzetközi szervezetekhez jobban illeszkedő módon működhetett, az MGYT pedig önálló, a MOTESZ-szel egyenrangú szervezetként képviselhetette itthon és külföldön a gyógyszerészi érdekeket.

A Magyar Gyógyszerészeti Társaság 2003 novemberében tartott küldöttközgyűlésén, *Vincze Zoltán* professzor, Társaságunk elnökének javaslatára, az elnökség és a küldöttközgyűlés egyhangú támogatásával, alapszabály-módosítással visszavette az 1924-es alapításkor kapott elnevezését, így 2004. január 1-től ismét Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság néven, de lényegét tekintve változatlan célkitűzéssel folytatja munkáját.

A Társaság ismertetett szervezeti változásai azt mutatják, hogy a gyógyszerészek az elmúlt 90 év folyamán sokszor nehéz feltételek között végezték gyógyszerellátási munkájukat, amelyben a Társaság vezetősége igyekezett a szükséges támogatást megadni. A Társaság elnöksége az időközönként megtartott közgyűléseken számolt be munkájáról, ismertette a fejlesztés programját. Az elnöki tisztelet választások alapján 17 elnök látta el, akiknek munkáját ez alatt az idő alatt 14 főtitkár segítette.

Társaságunk elnökei közül ma, kiemelten szeretném említeni *Kedvessy György* professzort, aki ez évben lenne 100 éves.

Kedvessy professzor Budapesten 23, Szegeden 25 éven át dolgozott az egyetemen, gyógyszerésztudományi karokon. Szegeden negyedszázadon át volt a Gyógyszertechnológiai Intézet igazgatója, 12 esztendeig a Kar dékánja és 4 éven át az egyetem rektorhelyettese. Számtalan egyéb fontos szakmai és közéleti megbízása mellett két periódusban a Magyar Gyógyszerészeti Társaság elnökeként működött 1968-1972 között. Elnöksége idején kötöttünk együttműködési megállapodást az NDK és Csehszlovákia Gyógyszerészeti Társaságával. *Kedvessy* professzor, Társaságunk elnökeként, akaratát minden esetben érvényesíteni akaró és tudó, határozott ember volt. A Társaság

III. táblázat

A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság elnökei

Elnök	Elnöki időszak
<i>Prof. dr. Mágócsy-Dietz Sándor</i>	1924-1935
<i>Prof. dr. Jakabházy Zsigmond</i>	1935-1943
<i>Prof. dr. Széki Tibor</i>	1943-1947
<i>Prof. dr. Lipták Pál</i>	1947-1949
<i>Prof. dr. Schulek Elemér</i>	1949-1951
<i>Mg. pharm. Ligeti Viktor</i>	1951-1954
<i>Prof. dr. Végh Antal</i>	1954-1968
<i>Prof. dr. Kedvessy György</i>	1968-1972
<i>Prof. dr. Clauder Ottó</i>	1972-1975
<i>Prof. dr. Zalai Károly</i>	1975-1982
<i>Prof. dr. Nikolics Károly</i>	1982-1991
<i>Prof. dr. Szász György</i>	1991-1996
<i>Prof. dr. Vincze Zoltán</i>	1996-2004
<i>Prof. dr. Nyiredy Szabolcs</i>	2004-2006
<i>Prof. dr. Erős István</i>	2006-2008
<i>Prof. dr. Klebovich Imre</i>	2008-2010
<i>Prof. dr. Vincze Zoltán</i>	2010-2012
<i>Prof. dr. Szökő Éva</i>	2012-

elnökségi, vezetőségi üléseit pontosan előkészítve, cél tudatosan vezette. Tekintélyével számos nehézségen juttatta át a Társaságot. Nemzetközi elismertsége jelentős mértékben járult hozzá a Társaság ismételt nemzetközi megjelenéséhez.

Kedvessy professzor a korszak kiemelkedő, intuitív magyar gyógyszertechnológusa, akinek célja tudományterületének oktatása, kutatása, mindezek gyakorlati alkalmazása, továbbfejlesztése és bővítése, rendszerbe foglalása volt. E tekintetben századának egyik kimagaslóan eredményes magyar gyógyszerésze volt.

„Gyógyszertechnológia” c. könyve öt kiadást ért meg. Irányításával közel 80 egyetemi doktori, számos kandidátusi és akadémiai doktori értekezés készült el. Több mint 350 dolgozata jelent meg hazai és nemzetközi szaklapokban.

Munkáját számos kitüntetéssel ismerték el: Kiváló gyógyszerész, Magyar Köztársaság Érdemrend Keresztje stb. Több, európai gyógyszerészeti társaság tiszteletbeli tagja és számos egyetem honoris causa doktora. A Szegedi Tudományegyetem „Pro Universitate” kitüntető érem tulajdonosa.

A közelmúltban jelent meg Kata Mihály professzor könyve Kedvessy Györgyről, melyben méltó emléket állít a nagyszerű tudósnak, közéleti embernek és a Társaság volt elnökének.

A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság elnöksége, és valamennyi tagja hálás szívvel emlékezik korábbi elnökére és köszöni Társaságunk érdekében végzett áldozatos tevékenységét.

Mi valósult meg az alapszabályban lefektetett célokból?

A fiatal Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság *Lipták Pál* szervezésével a rendkívül nehéz gyógyszerészeti és gazdasági körülmények között – a tudomány, a gyakorlat, a továbbképzés céljára – 1925 májusában elindította a „Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Értesítője” címmel első folyóiratát. A lap a háborús események miatt 1944 szeptembere és 1947 áprilisa között nem jelent meg. 1948-tól „Gyógyszerésztudományi Értesítő” néven, „Acta Pharmaceutica Hungarica” alcímmel, majd 1953-tól ezzel a latin elnevezéssel jelent meg. A lap jelenleg is betölti szerepét a magyar gyógyszerészeti tudomány eredményeinek ismertetésével.

A továbbképzés terén különösen jelentős szerepet töltött be az 1945-1956-os években a „Gyógyszerész” c. szaklapunk, amelyet 1957-ben felváltott a „Gyógyszerészet”, amely jelenleg az LVIII. évfolyamánál tart. A lap mind a tudományos publikációkban, mind a továbbképzésben, mind pedig a társasági élet eseményeinek ismertté tételében jelentős szerepet tölt be. Említésre érdemes az 1969-ben kiadott „Gyógyszerészeti Évkönyv” és további kiadványai (később a Magyar

Gyógyszerészi Kamarával és a Magángyógyszerészek Országos Szövetségével közösen). Hasonló jelentőségű a „Gyógyszerészi Kódex” és a „Gyógyszerészi Kézikönyv”. Nagy jelentőségű az 1952-ben indított „Gyógyszerész továbbképzés” sorozat *Végh Antal* professzor szerkesztésében. Említésre méltó továbbá a „Gyógyszerészeti tudomány aktuális kérdései” című kiadványunk, amely jelenleg szünetelteti megjelenését.

A tudományos munka ösztönzését célozzák az elnökség, a szakosztályok és az országos vagy megyei szervezetek által kiírt pályázatok, kiemelten a fiatal gyógyszerészek részére 1965-től évente meghirdetett „Rozsnyay Mátyás Előadóverseny”, továbbá az 1992-től megrendezett „Clauder Ottó Előadóverseny”.

Sokat tett Társaságunk a gyógyszerészképzés fejlesztése érdekében is. A képzés reformjának előkészítésére a Társaság már 1930-ban bizottságot küldött ki, amely elsősorban *Mozsonyi Sándor* professzor alelnök agilitásának eredményeként munkáját eredménnyel végezte, mert 1940-ben életbe lépett az új gyógyszerészképzés. A Társaság aktív közreműködésének is köszönhetően a gyógyszerészképzésünk 1988-ban 5 évvé vált. 1972-ben elindult a szakgyógyszerészképzés, és 2009-től a gyógyszerészek is dr.-i címet kapnak. (A „Gyógyszerészet” 1974. évi októberi számában olvasható: „a gyógyszerészeti szakmával szemben támasztott magasabb követelmények alapot adnak az egyetemi képzés idejének meghosszabbítására és azzal együtt az egészségügy területén létjogosultságot nyert doktori cím megadására.”)

Ezeket a nagyszerű eredményeket, sok esetben a Társaság kezdeményezésére és hatékony közreműködésével, de valamennyi szakmai szervezetünk és intézményünk összefogásával valósíthattuk meg. Nagyon sokan és sokszor fejtették ki véleményüket, hogy céljaink elérése érdekében összefogásra van szükség. Ez a nagyon kívánatos összefogás azonban sok esetben kapott gellert kicsinyes, sanda érdekektől vezérelve. Hivatásunk számtalan esetben volt nagyon elkésztető helyzetben, a jelenleginél rosszabb állapotban, de szakmánk akkori vezetői egyéni érdekeiket mellőzve az összefogás, a célok közös megvalósítása mellett döntöttek. Az eredmények valamennyiünk számára nyilvánvalóak. Ma is igen-igen nagy szükség lenne a jelenleginél jóval hatékonyabb együttműködésre a közös célok közösen történő megvalósítására.

Quo vadis Pharmacia Hungarica?

Hányszor hangzott el e mondat, Társaságunk megalakulása óta! *Dr. Deér Endre* 1922-ben egyik levelében ezt a mondatot leírta és válaszáért a bevezetőben említett neves professzorokhoz fordult. E kérdés következménye is a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság megalakulása, mert az alapítók ebben látták

a kiutat a gyógyszerészet színvonala romlásának megállítására.

Számosan interveniáltak e kérdéssel a későbbiekben, napjainkban is, a gyógyszerkészítés patikai megmaradása, a gyógynövények, drogok patikai forgalmazása érdekében, a gyógyszerek patikán kívüli forgalmazása ellen. Köszönet jár mindenkinek, aki a hivatásunk érdekében szavát emeli.

Dr. Lipták Pál a következőket írta az Értesítő egyik számában, Deér Endre magas kitüntetésé kapcsán: „Deér Endrének hervadhatatlan érdemei vannak a magyar gyógyszerészi tudomány fejlesztése terén. ... Úgy érezzük, hogy ez a kitüntetés a magyar gyógyszerészi tudományra is fényt áraszt, mert annak legkiválóbb képviselőjét érte. Amikor őt kitüntetésé alkalmából e helyen is köszöntjük, egyúttal „Quo vadis Pharmacia Hungarica” kérdésére azzal felelünk, hogy addig, amíg oly tudományosan képzett, nemesen gondolkodó és puritán jellemű gyógyszerészeink lesznek, mint Deér Endre, nem kell féltenuünk a magyar Gyógyszerészet Jövőjét.”

„Minden szervezetben lényeges, hogy kik, milyen felkészültséggel, milyen célok érdekében, mekkora elszántsággal vesznek rész a munkában és milyen szervezeti struktúrát alakítanak ki a működés során. Tudja-e a szervezet befolyásolni környezetét, képes-e alkalmazkodni a környezeti kihívásokhoz? A Társaság 90 éve hű tükre a magyarországi gyógyszerészet történetének. Talán nem is volt olyan, a gyógyszerészet fejlődése szempontjából meghatározó gondolat, kezdeményezés, ami ez idő alatt ne a Társaság műhelyeiben született volna. A szakmai és tudományos érdekvédelemben, a gyógyszertárak ellenőrzésének szakmaiságában, a képzés szükségessé váló reformjaiban, a továbbképzések megszervezésében és rendszeres megújításában, a szakképzés kialakításában, a nemzetközi kapcsolatok építésében, a gyógyszerészeti tudomány eredményeinek közkinccsé tételében, a gyógyszerészi szemlélet formálásában a Társaság mindig is elsőrendű szerepet játszott.”

Az elmúlt kilencven év más szempontból is sok tanúságot hordoz. Míg egy gondolatból kiforrott javaslat, a javaslatból döntés, abból pedig napi gyakorlat lesz, évekre, esetenként évtizedek kitaró és szívós

munkájára van szükség. Ez viszont nem lett volna megvalósítható, ha a Társaság szervezeti kultúrájában nem a felelősség, a folyamatosság és az egymás iránti tisztelet érvényesült volna.

A sok kézzelfogható és az előzőekben említett eredmények mellett Társaságunk talán arra lehet a legbüszkébb, hogy az első alapszabályban megfogalmazott – és a Társaság 90 éves történetében mindvégig zsinórmértékként szolgáló – „gyógyszerészi erkölcsök öregbítése” soha egy pillanatra sem szorul háttérbe, pedig az elmúlt 90 év bővelkedett erkölcsöt, embert próbáló időszakokban.

Igen hosszan sorolhatnám azok nevét, akik munkájukkal, hitükkel résztvettek a Társaság tevékenységében, elősegítették munkáját, hozzájárultak a Társaság hazai és nemzetközi tekintélyének kialakításához és elmélyítéséhez. Köszönet valamennyiüknek.

Magam pedig rendkívül büszke vagyok arra, hogy ennek a Társaságnak a munkájában részt vehettem, kiváló, példamutató emberekkel dolgozhattam együtt, s talán a sikerek piciny hányadában magam is közreműködhettem. Szívből kívánom Társaságunk jelenlegi vezetőinek, hogy az elődök példáját követve irányítsák a Társaság munkáját.

IRODALOM

1. *Lipták P.*: A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság alapításának története. (in.: *Hankó Z.* szerk.: *Nyolcvan év a magyar gyógyszerészet szolgálatában*, MGYT, 2004., Budapest). – 2. *Dr. Vincze Z.*: A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság története 1924-2004. (in.: *Hankó Z.* szerk.: *Nyolcvan év a magyar gyógyszerészet szolgálatában*, MGYT, 2004., Budapest) – 3. *Zalai K.*: A Magyar Gyógyszerészeti Társaság 50 éves működésének hatása a gyógyszerészeti tudományok és gyakorlat fejlődésére. *Gyógyszerészet* 18, 451-454 (1974) – 4. *Stenszky E.*: Gondolatok a gyógyszerészet néhány időszerű szakpolitikai kérdéséről. *Gyógyszerészet* 18, 381-382 (1974) – 5. *Zalai K.*: A hazai gyógyszerészet és a Magyar Gyógyszerészeti Társaság 75 éve. *Gyógyszerészet* 44, 91-94 (2000). – 6. *Kata M.*: *Kedvessy*. JatePress Kiadó, Szeged, 2013.

Vincze, Z.: *Establishing and development of the Hungarian Society for Pharmaceutical Sciences 1924-2014*